

5th INTERNATIONAL COLLOQUIUM OF GENEALOGY, HERALDRY, AND VEXILLOLOGY (ICGHV5)

22–23 May 2026, Vilnius, Lithuania, www.icghv.com

Theme: “The State and Noble Families:
Political, Social, and Cultural Heritage”

Noble Titles in the Habsburg Monarchy as a Reward for Enterprise

Dr Miha Preinfalk (Slovenia)

The lecture will be delivered in English.

Summary

In the Habsburg Monarchy, the accession of Maria Theresa in 1740 marked the beginning of the formation of a modern state. The ruler pursued this goal through numerous reforms, as well as by promoting new economic currents, particularly mercantilism and physiocracy. While she initially relied mainly on members of the old nobility, who possessed sufficient knowledge and education, she later began to reward individuals who brought her profit and other benefits through their entrepreneurial activities. One such incentive was the granting of hereditary noble titles.

Mercantilist entrepreneurs advanced into higher social spheres in various ways. One avenue was the promotion of domestic crafts and the creation of surpluses, which were then traded by enterprising individuals. In addition to commerce, activities that frequently led to ennoblement included ironworking, mining and even postal services.

The aim of mercantilism, or cameralism, was not only direct economic growth but also the development of a central administration capable of ensuring the prosperity of all citizens. For this reason, the state supported the education of officials who, through their knowledge of law and other disciplines, contributed to improving its functioning. Many such officials were elevated to the nobility in recognition of their merits.

The same applied to individuals who demonstrated their usefulness in rural environments. In this respect, activities such as the drainage and cultivation of marshland and its transformation into agricultural land were also highly valued.

The paper will present several examples of individuals from the Slovenian region in the eighteenth century who were granted noble titles for engaging in “useful activities”, while also illustrating how these activities were reflected in their newly granted coats of arms.

CV

Dr Miha Preinfalk received his PhD from the Faculty of Arts, University of Ljubljana in 2004. Since 1999 he has been working at the “Milko Kos” Historical Institute ZRC SAZU, where he is currently Deputy Head. His research interests include genealogical and heraldic studies of the nobility in Slovenia and the former Austro-Hungarian monarchy, as well as the remains of their material culture. He has published several monographs on the subject, including a monograph in German on the Auersperg family. He is the author of several critical publications on historical sources and, since 2005, editor of the historical journal "Kronika".

Kilmingieji titulai Habsburgų monarchijoje kaip verslumo skatinimo priemonė

Dr Miha Preinfalk (Slovėnija)

Paskaita bus skaitoma anglų kalba.

Santrauka

Habsburgų monarchijoje Maria Theresa įžengimas į sostą 1740 m. žymėjo modernios valstybės formavimosi pradžia. Valdovė šio tikslo siekė įgyvendindama daugybę reformų ir skatindama naujas ekonomines kryptis – merkantilizmą ir fiziokratiją. Iš pradžių ji daugiausia rėmėsi senosios aristokratijos atstovais, turėjusiais pakankamų žinių ir išsilavinimą, tačiau vėliau ėmė teikti privilegijas asmenims, kurie savo verslumu teikė valdovei finansinę ir kitokią naudą. Viena iš tokių paskatų buvo paveldimų kilmingųjų titulų suteikimas.

Merkantilizmo laikotarpio verslininkai į aukštesnius visuomenės sluoksnius veržėsi įvairiais būdais. Vienas jų – vietinių amatų skatinimas ir perteklinės produkcijos kūrimas, kurią iniciatyvūs asmenys realizuodavo prekyboje. Be prekybos, kilmingojo titulą dažnai pelnydavo veikla geležies apdirbimo, kasybos ir net pašto paslaugų srityse.

Merkantilizmo, arba kameralizmo, tikslas buvo ne tik tiesioginis ekonomikos augimas, bet ir centralizuotos administracijos, užtikrinančios visų gyventojų gerovę, plėtra. Todėl valstybė rėmė pareigūnų švietimą, kad šie, išmanydami teisę ir kitus mokslus, galėtų prisidėti prie efektyvesnio valstybės funkcionavimo. Daugelis tokių pareigūnų už nuopelnus buvo pakeliami į kilmingųjų luomą.

Panašiai buvo vertinami ir asmenys, įrodę savo naudingumą kaimo aplinkoje. Ypač palankiai buvo žiūrima į veiklą, susijusią su pelkėtų žemių sausinimu, jų įdirbimu ir pavertimu dirbamąja žeme.

Pranešime bus pristatyti keli XVIII a. Slovėnijos regiono asmenų pavyzdžiai, kuriems kilmingųjų titulai buvo suteikti už „naudingą veiklą“, taip pat aptarta, kaip ši veikla atsispindėjo jų naujai suteiktuose herbuose.

CV

Dr. Miha Preinfalk 2004 m. Liublianios universiteto Filosofijos fakultete apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją. Nuo 1999 m. jis dirba Milko Koso istorijos institute, veikiančiame Slovėnijos mokslų ir menų akademijos Mokslo tyrimų centre, kur šiuo metu eina direktoriaus pavaduotojo pareigas.

Jo moksliniai interesai apima Slovėnijos ir buvusios Austrijos–Vengrijos monarchijos aristokratijos genealoginius ir heraldinius tyrimus, taip pat jų materialinės kultūros paveldo studijas. Jis yra paskelbęs keletą monografijų šiomis temomis, tarp jų – vokiečių kalba parengtą monografiją apie Auerspergų giminę. Jis taip pat yra parengęs istorinių šaltinių kritinius leidimus ir nuo 2005 m. eina istorijos žurnalo „Kronika“ vyriausiojo redaktoriaus pareigas.